

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1946

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

39 — ΤΣΩΡΤΣΙΑ — 38

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΟΦΙΑΣ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ*

"Άλλο πράγμα πού νά μᾶς ταπεινώνει καί νά μᾶς πικραίνει, δέν εἶναι ἀπό τή φτώχεια κι' ἀπό τήν καταφρόνηση. Μά ὅποιος ἔχει τήν πίστη τοῦ στο Θεό, δέν ταράζεται, μήτε ἀδημονᾷ, μονάχα ὑπομονεύει καί ταπεινώνεται σά νά παραδέχεται μέ χαρά τὸ πικρὸ αὐτὸ γιατρικὸ πού τοῦ δίνει ὁ πατέρας του γιά νά γιάνει ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τήν βαρειά ἀρώστεια τῆς περιφάνειας.

Σέ τέτοιες περιστάσεις σκληρὲς βρισκόμενος τὸν τελευταῖον καιρὸ, ὑπομόνεψα γιά τὸ Χριστό, κι' ἀντὶς νά γράψω κατάρες γιά τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους πού μέ κατατρέξανε, ἀναπαυόμουνα μέ τὸ νά καταγίνουμαι νά γυρίσω στήν ἀπλή γλῶσσα μας κάποια ἀπὸ τὰ θεοχάριστα λόγια τῆς θρησκείας μας, δίχως νά λερῶσω τὸ στόμα μου μέ μάταια κι' ὀργισμένα λόγια.

"Ἄν ζύγωσα λίγο τ' ἀζύγωτο πρωτότυπο, κι' ἂν μπόρεσα νά μεταδώσω λιγοστὴ ἀπὸ τήν γλυκύτητα τῆς θρησκευτικῆς πῶχουνε τὰ λόγια τὰ ἀρχαῖα, τοῦτο χρωσιέται κατὰ λίγο στή γνώση πῶχω τῆς γλώσσας τ' ἀγαπημένου λαοῦ μας, καί κατὰ πολὺ στή συντριβὴ τῆς καρδιάς μου πού ὑπόφερνε τὴν ὥρα πού τᾶγραφα ἀπὸ κείνη τὴν πικρὴ ἀγαλλίαση πού ἔννοιωθε κι' ὁ Δαυῖδ, κι' ὁ Σολομῶνας, κ' οἱ ἄλλοι προφῆτες. Τὰ κρυφὰ τὰ δάκρυα εἶναι θροφή γιά τίς πονεμένες ψυχές σάν τὸ μάννα πούθρεφε τοὺς Ἰσραηλίτες στήν ἔρημο, ἀντάμα μέ τὴν σιωπηλὴ προσευχὴ πού βγαίνει ἀπὸ τὰ φυλοκάρδια.

"Ὅποιος εἶναι ταπεινός, κλαίγει. Μονάχα ἀπὸ τέτοια θλίψη βγαίνουνε κάποια λόγια πού δέν βρίσκονται στὰ βιβλία, σάν καί κείνα πού λέγει ὁ Δαυῖδ: «Κύριε, ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς με».

Τὸ λοιπόν, σέ τοῦτα τὰ πράγματα ὁ ἄνθρωπος μέ τὴ θλίψη δασκαλεύεται, καί μέ τὴν ὑπομονὴ καταντᾷ νά τὴν ἀγαπήσει τούτη τὴ θλίψη του σάν τὴ ψυχὴ του, καί περισσότερο ἀπ' ὅσο οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἀγαπᾶνε τὴ χαρά τους. Ἐκτός ἀπὸ τούτη τὴν ἀγιομένη θλίψη, δέν ὑπάρχει ἄλλη πληρω-

μὴ γιά νά πετύχεις τὴν κατάνυξη. Ὅσο λείπει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ἡ πονοπληρωμένη κατάνυξη, τὰ λόγια τοῦ θεοῦ νᾶναι λογοτεχνικά, μαστορεμένα ἀπ' ἔξω, κι' ὄχι ἀργασμένα μέσα τοῦ μέ τὴ φωτιά. Ἐτοῦτο εἶναι τὸ κλειδί γιά νά ἀνοίξεις τὰ βιβλία τῆς θρησκείας. Καί δέ μπορεῖ κανένας νά τ' ἀποχτήσει, ἐξὸν μέ τὸ πένθος καί μέ τὴν ὑπομονὴ σιδνομα τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὸ τὸ πένθος, δέν εἶναι ὁ κάθε πόνος πού μᾶς τυραγνᾷ γιά τὰ πάθη τοῦ κορμιοῦ μας, ἀλλὰ εἶναι κείνο τὸ χαροποιὸ πένθος, γιά τὸ ὁποῖο μιᾷ μέ τοῦτα τὰ λόγια ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος «Τοῦτο τὸ ἅγιον καί θεάρεστον κλαύσιμον εἶναι μιᾷ λύπη ἀλησμόνητη τῆς ψυχῆς, κάποια δρεξη πονεμένη τῆς καρδιάς, πού ζητᾷ καί γυρεύει μέ μεγάλη θερμότητα τὸ Θεὸ καί τρέχει νά τὸν εὔρει γιά νά εἰρηνέψει».

Τὸ λοιπόν, πίσω ἀπὸ τὰ λόγια πού θά διαβάσεις παρακάτω, ἂν δέν ὑπῆρχε τούτη ἡ συντριβὴ κ' ἡ ὑπομονὴ πούναι σάν κάποιο χέρι ὁποῦ βαστᾷ τὸ φούσκωμα τῆς ψυχῆς καί τὴν κάνει νά κλαίγει, καί κοντὰ ἡ ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ κ' ἡ πίστη, σοῦ κάνει καί τὴ θλίψη γλυκειά (γιατί ὅλα τὰ τοῦ Θεοῦ εἶναι χαρούμενα κι' ἀθάνατα). τὰ λόγια θεοῦ νᾶτανε κρύα καί νεκρά, μ' ὄση τέχνη κι' ἂν θὰ τὰ δούλευα. Δόξα στὸ Θεὸ πού γυρίζει στὸ καλὸ τὸ κάθε κακὸ γιά κείνους πού τὸν ἀγαπᾶνε.

«Κατὰ τὸ μέτρο τῆς ταπεινώσεώς σου δίνεται κ' ἡ ὑπομονὴ στίς συμφορές. Καί κατὰ τὴν ὑπομονὴ σου ἀλαφρύνεται τὸ βάρος τῆς θλίψης σου, καί σοῦ δίνεται παρηγοριά. Καί κατὰ τὴν παρηγοριά, μεγαλώνει ἡ ἀγάπη σου στὸ Θεὸ κ' ἡ χαρά σου.»

«Χωρὶς νά περάσεις τίς δυστυχίες, ἀδύνατο εἶναι νά μάθεις τὴ σοφία τὴν πνευματικὴ. Γιατί πρὶν νά τοῦ τύχουνε οἱ πειρασμοὶ γιά τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος σάν ξένος προσεύχεται στὸ Θεό».

Ἀληθινά, ξένος θεοῦ νᾶναι, σὰ θρησκευτικά τὰ λόγια καί κείνα πάλι ξένα καί κλεισμένα καί σφραγισμένα γιά δαῦτον, ἂν τὰ σιμῶσει σάν λόγια, καί δέν τὰ περάσει καί δέν τὰ δοκιμάσει ἀπάνω στήν πείρα τῆς ἀσκήσεώς του. Γιατί καί χωρὶς τὴν πείρα, ἡ τέχνη ἢ κοσμικὴ ξέρε νά περιτεχνεύει λό-

* Τὸ παραπάνω ἔξαλοια λόγια τὰ γύρισα στήν ἀπλή τὴ γλῶσσα σὲ μέρες πού μέ κατατρέξανε κακοὶ ἄνθρωποι, ὀποκριτές.

για πού μοιάζουνε σάν ἀληθινά, μὰ δὲν εἶναι. Κι' ἂν δὲν κλάψεις ἀπάνω τους, εἴτε χαρούμενα εἶναι, εἴτε θλιβερά, γιατί σέ τοῦτον τὸν κόσμο πού θὰ βρίσκεσαι, δὲ ξεχωρίζει τὸ θλιβερό ἀπὸ τὸ χαρούμενο. παρὰ

εἶναι ὅλα εἰρηνεμένα μετὰ τὴν εἰρήνη τοῦ Κυρίου. Καὶ τοῦτο εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

«Δόξα στὸ Θεό, πού μετὰ γιατρικά στυφὰ μᾶς χαρίζει τὴν ὑγεία τῆς ψυχῆς μας.»

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀγαπήσατε τὴ δικαιοσύνη ἐσεῖς πού κρίνετε τὴ γῆς, μετὰ καλωσύνη συντόχετε τὸν Κύριο, καὶ μετὰ ἀπλή καρδιά ζητήσατέ τον. Γιατί βρῖσκεται ἀπὸ κείνους πού δὲν τὸν δοκιμάζουνε καὶ φανεθώνεται σὲ κείνους πού δὲν εἶναι ἀπίστοι γιὰ αὐτόν. Ἐπειδὴ οἱ στραβὲς καὶ πονηροὲς σκέψεις χωρίζουνε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ Θεό, κ' ἡ δύναμή του σὰ δοκιμαστὴ βγάζει ψεῦτες τοὺς ἄμυαλους. Γιατί σὲ ψυχὴ κακότεχνη δὲ θάμπει μέσα τῆς σοφία, μηδὲ θὰ κατοικήσει σὲ κορμὶ πούνε γεμάτο ἀπὸ ἁμαρτίες. Ἐπειδὴ τὸ ἅγιο Πνεῦμα φεύγει ἀπὸ καρδιά δολερὴ καὶ διώχεται ἀπὸ ἀσυλλόγιστον ἄνθρωπο.

Ὁ Θεὸς δὲν ἔκανε τὸ θάνατο, κ' οὔτε χαίρεται νὰ πεθαίνουνε ὅσα πλάσματα ἔχουνε ζωὴ γιατί ἔχτισε τὰ πάντα γιὰ νὰ ζοῦνε, κ' εἶνε σωτήριον καθε γέννηση στὸν κόσμο, καὶ δὲ βρῖσκεται σὲ κειμήλι ἀπὸ αὐτοὺς τὸ φαρμάκι τοῦ χάριτος, μηδὲ τοῦ ἁδὴ τὸ βασίλειο δὲ βρῖσκεται ἀπάνω στὴ γῆς. Γιατί ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἀθάνατη. Ἀλλὰ οἱ ἄσεβεῖς τὸν προσκαλέσανε μετὰ τὰ χέρια τους καὶ μετὰ τὰ λόγια τους, λογαριάζοντάς τον γιὰ φίλο τους, καὶ ὑπογράφανε ὁμολογὸ μαζί του, γιατί εἶνε ἄξιοι νάνε μετὰ τὴ δική του τὴ μερίδα.

Γιατί εἶπανε κορυφὰ μέσα τους, δίχως νὰ λογαριάσουνε καλά: Λίγη εἶνε ἡ ζωὴ μας καὶ θλιβερὴ, καὶ δὲν ὑπάρχει γιατριά σάν ἀποθάνει ὁ ἄνθρωπος, καὶ δὲ φάνηκε ἄνθρωπος πού νὰ γύρισε ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμο. Γιατί γεννηθήκαμε ψεύτικοι, κ' ὕστερ' ἀπὸ λίγο θὲ νάμαστε σὰ νὰ μὴν ἤρθαμε ποτὲς στὸν κόσμο, ἐπειδὴ σάν καπνὸς εἶνε ἡ προή μας καὶ κάποια σπύθα ἄναψε στὴν καρδιά μας. Καὶ σάν σβύσει, τὸ κορμὶ θὰ γίνε σιάνη, καὶ τὸ πνεῦμα μας θὰ σκορπίσει σάν ἀγέρι ἀναογιεμένο. Καὶ τόνομά μας θὰ ξεχαστεῖ μετὰ τὸν καιρὸ, καὶ κανένας δὲ θὰ θυμῆται τὰ ἔργα μας. Ἡ ζωὴ μας

θὰ περάσει σάν σύνεφο πού δὲν ἀφήνει πίσω τὸν σημάδι, καὶ θὰ σκορπίσει σάν τὴν πάχνη πού τὴν λιώνει ὁ ἥλιος.

Ὅπως περνᾷ ὁ ἴσκιος, ἔτσι περνᾷ κ' ἡ ζωὴ μας, καὶ δὲν εἶνε μπορετὸ νὰ ἀργοπορέσουμε τὸ τέλος μας, γιατί ἔχει μετὰ περὶ ἡ σφραγίδα καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀλλάξει.

Τὸ λοιπὸν, ἐμπρός, ἄς ἀπολάβουμε ὅσα καλά κ' ἄς μεταχειριστοῦμε τὴν πλάση σὰ νέα γυνάικα, δίχως νὰ χάνουμε καιρὸ. Ἀς χορτάσουμε ἀπὸ κρασιὰ κ' ἀπὸ μυρουδικά, κ' ἄς μὴν ἀνθίσει λουλουδι πού νὰ μὴν τὸ στολιστοῦμε. Ἀς στεφανώσουμε τὴν κεφαλὴ μας μετὰ τριαντάφυλλα, πρὶν μαραιθοῦνε καὶ κεῖνι κ' ἐμεῖς. Κανένας ἀπὸ μᾶς ἄς μὴν ἀπομείνει δίχως νὰ δείξει τὸ μεγαλεῖο του, ἄς ἀφήσουμε παντοῦ σημάδια ἀπὸ τὴ διασκεδάσεις μας, γιατί αὐτὴ τὴ μερίδα διαλέξαμε ἐμεῖς.

Ἀς καταδυναστεύουμε τὸν δίκην καὶ τὸ φτωχὸ, ἄς μὴ λυπηθοῦμε τὴ χήρα, μήτε νὰ ντραποῦμε τὰ σπῆρα τὰ μαλλιά τοῦ γέρον μετὰ τὰ πολλὰ τὰ χρόνια. Κι' ἄς εἶνε ἡ δύναμή μας νόμος καὶ δίκην, γιατί ὅ,τι προῦμι εἶνε ἀδύνατο, γιὰ ἀδιαφόρητο λογαριάζεται.

Ἀς παραφυλάξουμε τὸν ἄνθρωπο τὸ Θεοφοβούμενο, γιατί δὲν ὑποτάσσεται στὸ θέλημά μας, καὶ ἐναντιώνεται στὰ ἔργα μας, καὶ μᾶς ὄνειδίζει πὼς ἁμαρτάνουμε στὸ νόμο. Λέγει πὼς αὐτὸς γνωρίζει τὸ Θεό, καὶ λέγει τὸν ἑαυτὸ του παιδί τοῦ Κυρίου. Μᾶς γίνηκε ἀνυπόφορος. Ἀκόμα καὶ πού τὸν βλέπουμε, βαρὺς εἶνε στὰ μάτια μας, γιατί ἡ ζωὴ του δὲ μοιάζει μετὰ τῶν ἄλλωνῶν, κ' ὁ δρόμος πού περπατᾷ εἶνε ἀλλοιώτικος ἀπὸ τῶν ἄλλωνῶν. Μᾶς λογαριάζει γιὰ ὑποκριτὲς, καὶ φυλάγεται νὰ πατήσῃ στὸ δρόμο μας σὰ νάνε βρωμισμένος.

Μακαρίζει τὸ τέλος πού ἔχουνε οἱ δίκαιοι, κ' ἔχει τὴν ἀδιαντροπιὰ νὰ λέγει πὼς ἔχει πατέρα τὸ Θεό. Ἀς δοῦμε τὸ λοιπὸν, ἂν